

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради
протокол від _____ № _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

директор _____ Алла КОВАЛЕНКО

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказ від _____ № _____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

початкової та базової середньої освіти
Комунального закладу
«Дашівська спеціальна школа»
Вінницької обласної Ради
на 2023/2024 навчальний рік

Зміст освітньої програми

	Вступ	
	Структура навчального року	
	Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	
	Загальний обсяг навчального навантаження	
	Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями	1
	Перелік варіантів типових навчальних планів, програм та модельних навчальних програм, програм з корекційно-розвиткової роботи	1
	Форми організації освітнього процесу та методи навчання	0
	Опис інструментарію оцінювання	2
	Навчальний план 1-2 класи	0
	Навчальний план 3-4 класи	1
	Навчальний план 5-6 класи	2
	Навчальний план 7-10 класи	3

1.Вступ

Дашівська спеціальна школа Вінницької обласної Ради - комунальний заклад освіти, юридична особа.

Розташована за адресою: вулиця Лесі Українки, 2, смт. Дашів, Гайсинський район, Вінницька область.

Директор: Коваленко Алла Леонідівна.

Свідоцтво про державну реєстрацію: Виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, підприємців та громадських формувань

Свідоцтво про атестацію: серія ЗД № 004761

Реквізити: ЄДРПОУ: 20097792

Засновник освітнього закладу: Вінницька обласна Рада

Рік заснування: спеціальна школа створена відповідно до рішення обласного виконавчого комітету від 25 червня 1963 року № 249 та наказу Вінницького обласного відділу народної освіти від 30 липня 1963 року № 803.

За Статутом спеціальна школа забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової та базової загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, що зумовлені порушеннями інтелектуального розвитку .

Статут закладу затверджений Рішенням 34 сесії Вінницької обласної Ради 8 скликання від 23.12.2022 року № 468

Освітня програма на 2023/2024 навчальний рік розроблена відповідно:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері освіти»;
- Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»;
- Указу Президента України від 24.02.2022 № 2102-IX «Про введення воєнного стану в Україні» (із змінами);
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року №143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- Указу Президента України від 25 травня 2020 року № 195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. №684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ від 19.09.2018 №806, від 17.07.2019 № 681);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 24 липня 2019 року №688);

- Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р №898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 972 від 30.08.2022);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 07.08.2013р. №538, [від 26.02.2020](#) № 143);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. №88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 863 від 15.11.2017, № 88 від 21.02.2018, № 129 від 27.02.2019, №152 від 26.02.2020, № 477 від 17.05.2021, № 365 від 26.03.2022);
- Розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 р. №301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти», від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року №1187 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ №347 від 10.05.2018, №180 від 03.03.2020, № 365 від 24.03.2021);
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 року №536 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 160 від 10.02.2021, № 160 від 10.02.2021);
- Наказу МОН України від 25.04.2013 №466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки від 01.06.2013 №660, від 14.07.2015 №761, від 08.09.2020 №1115);
- Наказу МОН України від 19.09.2022 №836 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблену під керівництвом Чеботарьової О.В.)
- Наказу МОН України від 07.12.2021 №1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами»;
- Наказу МОН України від 12.06.2018 №627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами» (зі змінами, накази МОН від 26.07.201 № 815, від 10.06.2019 № 808);
- Наказу МОН від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних

рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;

- Наказу МОН України від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 р. №1222 із змінами, додаток 2 «Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 №563, «Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів загальноосвітніх навчальних закладах» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти №572 від 09.10.2002, № 921 від 17.08.2012, №401 від 08.04.2016);
- Наказу МОН України від 14.07.2015 №762 «Про затвердження Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки від 08.05.2019 № 621, від 01.03.2021 № 268);
- Наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 16 жовтня 2018 року №1109 «Про деякі питання документів про загальну середню освіту»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 р. №795 «Про надання грифа «Рекомендовано міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти»;
- Листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 1984 від 20.09.202, №1371 від 01.08.2022);
- Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затверджена наказом Міністерства освіти України від 15 квітня 1993 року №102 за погодженням з Мінпраці, ЦК профспілки працівників освіти і науки України,

Мінфіном, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 27 травня 1993 року за № 56 (із змінами та доповненнями).

Відповідно п.1 статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» заклад використовує наскрізну освітню програму, розроблену для початкового та базового рівнів освіти. Освітня програма закладу освіти схвалюється педагогічною радою закладу та затверджується його керівником.

Освітня програма спеціальної школи, розроблена на основі Типової освітньої програми, відовідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» та :

- відповідає структурі типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;
 - визначає (в обсязі не меншому ніж встановлено відповідною типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
 - містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів відповідної типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин (у визначеному типовим навчальним планом обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім державної мови) певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;
 - містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі та навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;
 - містить перелік програм з корекційно-розвиткової роботи;
 - описує форми організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.
- Освітня програма закладу містить інші складники, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності закладу. Реалізація освітньої програми здійснюється за кошти державного бюджету.

У 2023/2024 навчальному році функціонуватимуть 11 класів, в яких будуть навчатися 98 учнів.

Метою діяльності спеціальної школи є забезпечення реалізації права дітей з особливими освітніми потребами (з порушеннями інтелектуального розвитку) на здобуття повної загальної середньої освіти на певному рівні, надання якісних освітніх послуг, всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля.

Основним завданнями спеціальної школи є:

- забезпечення права здобувачів освіти (учнів/вихованців) з особливими освітніми потребами, зумовленими стійкими інтелектуальними або сенсорними порушеннями, на здобуття початкової та базової освіти з урахуванням особливостей їх психофізичного розвитку (основна);
- забезпечення в освітньому процесі системного психолого – педагогічного супроводу з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку здобувачів освіти (учнів/вихованців);
- розвиток природних здібностей і обдарувань, творчого і критичного мислення здобувачів освіти (учнів/вихованців), здійснення їх допрофесійної підготовки та соціалізації;
- сприяння засвоєнню здобувачами освіти (учнями/вихованцями) норм етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;
- сприяння всебічному розвитку здобувачів освіти (учнів/вихованців);
- сприяння набуттю ключових компетентностей здобувачами освіти (учнями/вихованцями), запровадження педагогіки партнерства, надання консультацій батькам або іншим законним представникам здобувачів освіти (учнів/вихованців) з метою забезпечення їх активної участі в освітньому процесі;
- виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти на рівні початкової та базової середньої освіти, підготовка здобувачів освіти (учнів/вихованців) до подальшої освіти і трудової діяльності;
- розробка та втілення у практику інноваційного змісту, форм та методик освітнього та корекційно - розвиткових процесів;
- виховання у здобувачів освіти (учнів/вихованців) поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- виховання в здобувачів освіти (учнів/вихованців) шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів та націй;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, забезпечення і зміцнення фізичного та психічного здоров'я здобувачів освіти (учнів/вихованців).

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» заклад забезпечує право здобувати освіту в різних формах. Основною формою є інституційна очна (денна), за потреби заклад може організувати дистанційну форму здобуття освіти, реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Очна (денна) форма здобуття освіти, передбачає безпосередню участь здобувачів освіти в освітньому процесі, тривалість навчального тижня - 5 днів.

Дистанційна форма, передбачає здобуття освіти за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, або із

використанням технологій дистанційного навчання, за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

2. Структура навчального року

Під час дії воєнного стану зупиняється дія положень частини третьої статті 10, що освітній процес у закладах загальної середньої освіти організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. Якщо 1 вересня припадає на вихідний день, навчальний рік розпочинається у перший за ним робочий день.

Освітній процес у закладі організовується відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» та триває з 1 вересня по 31 травня. Тривалість та структура навчального року визначається з урахуванням навчального часу інших форм організації освітнього процесу, визначених освітньою програмою закладу.

Навчальні заняття для учнів 1-10 класів організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 29 грудня 2023 року (16 тижнів - 81 день)

II семестр – з 15 січня по 31 травня 2024 року (19 тижнів - 95 днів)

Впродовж навчального року для учнів 1-10 класів проводяться канікули - 34 днів:

- осінні - з 28 жовтня по 05 листопада 2023 року (9 днів);

- зимові - з 30 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року (16 днів);

- весняні - з 23 березня по 31 березня 2024 року (9 днів)

Початок занять о 08 год.30 хв.

Тривалість уроків: 1 клас– 35 хвилин; 2-4 класах – 40 хвилин; 5-10 класах - 45 хвилин.

Щоденно о 9 годині 00 хвилин проводиться загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, відповідно Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», листа Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 01 серпня 2018 року № 831 «Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування переведення до іншого закладу освіти », зареєстрованого в Міністерстві юстиції 16 серпня 2018 року за № 945/32397.

3. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою *Вимоги до дітей із порушеннями інтелектуального розвитку, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти*, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Предметні компетентності для дітей із різним рівнем інтелектуальних порушень мають диференційований характер (для дітей з легким та помірним ступенем). Програмові компетенції для дітей із помірним ступенем інтелектуального порушення виокремлено під спеціальним позначенням *-**. Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти не обов'язково з шести років, а з іншого віку, а тривалість їхнього навчання у початковій та базовій школі може бути продовжена з доповненням корекційно-розвитковим складником.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, Типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

4. Загальний обсяг навчального навантаження

Клас	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на рік
1 клас	23	805
2 клас	24	840
3 клас	25	875
4 клас	25	875
Всього	97	3395

5 клас	28	980
6 клас	31	1085
7 клас	30	1015
8 клас	32	1120
9 клас	32	1120
10 клас	32	1120
Всього	185	6440
Разом	282	9835

Розподіл навчального навантаження здійснено за навчальними предметами та класами. Детальний розподіл на тиждень окреслено у навчальному плані відповідного класу.

Навчальний план освітнього закладу дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні Державного стандарту, розрахована на формування у кожного учня ключових компетентностей. Навчальні плани (додатки 1- 4) містять:

перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;

перелік корекційно-розвиткової роботи, зміст якої зумовлений особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти;

розподіл навчального навантаження за роками наавчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;

додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

До навчального плану освітньої програми за вибором школи включено у 1-8 класах окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» по 1 годині. Здійснюється поділ класів на дві групи при вивченні трудового навчання, відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за №229/6517 (зі змінами).

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, через які реалізуються освітні галузі розподілено, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів. У 1 класі відводиться додатковий час на навчальний предмет «Я досліджую світ» - 2 години, у 2 класі 1 година на навчальний предмет «Я досліджую світ» і 1 година

на предмет «Літературне читання»; у 3-4 класах по 1 годині на навчальний предмет «Я досліджую світ», по 1 годині на предмет «Літературне читання» і по 1 годині на предмет «Математика»; у 5 класі додаткові години відводяться на навчальний предмет «Технології» - 1 година; у 6 класі на предмет «Українська література» - 1 година; у 10 класі на предмет «Трудове навчання» відводиться 1 година; у 7-9 класах на предмет «Українська література» - по 1 годині.

У відповідності до Типових навчальних планів для загальноосвітніх навчальних закладів гранично допустиме навантаження не перевищує допустимої сумарної кількості годин тижневого навантаження учнів, встановленої Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОЗ України від 25.09.2020 року № 2205.

Години, передбачені для фізичної культури та корекційно-розвиткової роботи, на враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

5. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Відповідно статті 12 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. №898, метою освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети, результатів навчання у школярів з інтелектуальними порушеннями, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей в учнів 1-6 класів НУШ:

- 1) володіння державною мовою, що передбачає елементарні уміння та навички (у межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;
- 2) можливість спілкуватися рідною мовою (у межах мовленнєвих можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;
- 3) математична компетентність, що передбачає застосування (у межах мовленнєвих можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- 5) соціально-трудова компетентність, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування життєво необхідними базовими уміньми і навичками, що сприятимуть подальшій соціальній адаптації та інтеграції у суспільство;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, що передбачають уміння діяти (у межах своїх можливостей) у життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;
- 11) основи фінансової грамотності, що передбачають формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослими та однолітками, сприймати інструкції та завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Державний стандарт початкової освіти містить опис компетентнісного потенціалу за 7-ма освітніми галузями:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича, соціальна, здоров'язбережувальна, громадянська та історична;
- технологічна;
- мистецька;
- фізкультурна;
- корекційно-розвиткова.

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через предмети «Українська мова» та «Літературне читання».

Освітня галузь «Математична» реалізується через предмет «Математика».

Освітня галузь «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» реалізується через предмет «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Технологічна», «Інформатична» реалізується через предмет «Трудове навчання».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується окремими предметами «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується предметом "Фізична культура".

Освітня галузь «Корекційно-розвиткова робота» реалізується предметами «Розвиток мовлення», «Лікувальна-фізкультура», «Ритміка», «Соціально-побутове орієнтування».

Державний стандарт базової освіти містить опис компетентнісного потенціалу та вимоги до обов'язкового навчання учнів у 9-ти галузях освіти:

- мовно-літературній;
- математичній;
- природничій;
- технологічній;
- інформатичній;
- соціальній і здоров'язбережувальній;
- громадянській та історичній;
- мистецькій;
- фізичній культурі;
- корекційно-розвитковій.

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через предмети «Українська мова» та «Українська література».

Освітня галузь "Математична" реалізується через предмет "Математика".

Освітня галузь "Природнича" реалізується через інтегрований курс «Пізнаємо природу».

Освітня галузь «Соціальна і здоров'язбережувальна» реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»

Освітня галузь «Громадянська та історична» реалізується через предмет «Вступ до історії України»

Освітня галузь «Технологічна» реалізується через предмет «Технології».

Освітня галузь «Інформатична» реалізується через предмет «Інформатика».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується окремими предметами «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується предметом "Фізична культура".

Освітня галузь «Корекційно-розвиткова робота» реалізується предметами «Розвиток мовлення», «Лікувальна-фізкультура», «Ритміка», «Соціально-побутове орієнтування».

Програму подано за табличною структурою, що складається з кількох колонок. У колонці «Орієнтовний зміст навчального матеріалу» подано оновлений та апробований у закладах освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку зміст навчального матеріалу. Колонка «Предметно-орієнтовані компетентності» ознайомлює вчителя з переліком

знань і вмінь, якими мають оволодіти учні в процесі навчання. Матеріали колонки «Життєва компетентність» інформують вчителя щодо результатів сформованості в учнів пізнавальних здібностей та соціально-адаптивних навичок у відповідності до мети та змістового наповнення освітньої галузі.

Результати навчання в 7 - 9 класах.

Інваріантна основа в 7-9 класах реалізується через освітні галузі:

- «Мови і літератури»,
- «Математика»,
- «Природознавство»,
- «Суспільствознавство»,
- «Мистецтво»,
- «Технології»,
- «Основи здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» в навчальному плані реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література».

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальні предмети: «Математика».

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети: «Природознавство», «Фізика і хімія у побуті», «Географія».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети: «Історія України», «Основи правознавства».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через навчальні предмети: «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання», «Інформатика».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я», «Фізична культура».

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які реалізовує надавач освіти у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання забезпечують формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

	Ключові компетентості	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою;

		доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2 2	Математична компетентність	Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні

		залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язання математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
5	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння вчитись впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
6	Ініціативність і підприємливість	Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та замінювати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання.

		Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди— це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
7	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
8	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.

9		
9	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Наскрізнi лiнii є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях:

- Навчання з організацією навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- Окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізнi лiнii ключових компетентностей.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета викликає у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — націлений на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань, (здійснення заощаджень, інвестування запозичення, страхування кредитування тощо). Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	--

Заклад працює над досягненням таких цілей та завдань:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової освіти на рівні вимог Державних стандартів;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Вчителі реалізують завдання кожної освітньої галузі, формуючи компетентності в дітей з особливими освітніми потребами. Завдання корелюються з метою і загальними цілями, окресленими в Державному стандарті початкової та базової середньої освіти.

6. Перелік варіантів типових навчальних планів, програм та модельних навчальних програм, програм з корекційно-розвиткової роботи

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Програму для 1-2 та 3-4 класів для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Державного стандарту початкової освіти з урахуванням Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти (Типова освітня програма під керівництвом Р.Б. Шияна), сучасних досягнень спеціальної педагогіки та психології щодо навчально-пізнавальних можливостей дітей із порушеннями інтелектуального розвитку.

Програма для 3-4 класів є логічним продовженням освітньої програми для 1-2 класів та окреслює рекомендовані підходи до планування й організації

закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями доступних результатів навчання.

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів:

- **1-4 класи** – Типовий навчальний план початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання дітей із порушеннями інтелектуального розвитку за Типовими освітніми програмами для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблену під керівництвом Чеботарьової О.В.), затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 року № 836, додаток 1,2 до освітньої програми.

Освітня програма базової середньої освіти (5-6 класи) передбачає адаптаційний цикл базової середньої освіти. Навчальний план містить:

- перелік предметів, інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;

- рекомендований розподіл навчального навантаження між навчальними предметами, інтегрованими курсами обов'язковими для вивчення;

- корекційно-розвиткову роботу;

- додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації.

- **5-6 класи** - Типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання за Типовою освітньою програмою для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 року № 1317, додаток 3 до освітньої програми.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчання осіб з особливими освітніми потребами здійснюється за спеціальними навчальними програмами та (або) за індивідуальною програмою. Здійснюється адаптація змісту освіти до пізнавальних можливостей здобувачів освіти, що виявляється у зменшенні обсягу матеріалу, його спрощенні за характером та структурою.

Години з фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 №144, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за №410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів».

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження.

Нормативи наповнюваності класів, виховних груп та поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів встановлений відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2001 р. № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

- **7-10 класи** – навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для дітей з інтелектуальними порушеннями за Типовою освітньою програмою спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627, додаток 4 до освітньої програми.

Освітню програму укладено за освітніми галузями. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Початкова школа

Предмети	Л а с и	Програма
Українська мова, математика, я досліджую світ, мистецтво, фізична культура	- 2	Типова освітня програма для 1-2 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблену під керівництвом Чеботарьової О.В.) затверджена наказом МОН України від 19.09.2022 №836
Українська мова, математика, я досліджую світ, мистецтво, фізична культура	- 4	Типова освітня програма для 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблену під керівництвом Чеботарьової О.В.) затверджена наказом МОН України від 19.09.2022 №836

- **5-6 класи:** перелік комплектів навчальних програм:

№з/ п	Перелік програм	Клас	Автор	Рік

1.	Музичне мистецтво	5-6	Квітка Н.О.	2015
2.	Образотворче мистецтво	5-6	Дмитрієва	2014

З П	Перелік модельних програм	Л А С	Ав тор	Р ік
.	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»	- 6	Н. А. Василе нко Тр икоз С.В.	2 022
.	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»	- 6	Тор оп К.С. Яр мола Н.А.	2 022
.	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Вступ до історії України громадянської освіти»	- 6	Ю. М. Косенко	2 022
.	Модельна навчальна програма «Технології» (столярна справа)	- 6	К. С. Тороп Бін евич І.В. Пр оценко О.С.	2 022
.	Модельна навчальна програма «Технології» (квітникарство)	- 6	Ск акодуб Т.С. Тор оп К.С. Ва силенко Н.А.	2 022

.	Модельна навчальна програма «Технології» (швейна справа)	- 6	Шв ець Н.М. Тор оп К.С. До рошенко Н.М.	2 022
.	Модельна навчальна програма «Інформатика»	- 6	Т. М. Трокай Ла пін А.В. Ля шенко В.В.	2 022
.	Модельна навчальна програма «Українська мова»	- 6	Н. В. Пономар енко Тор оп К.С. Яр мола Н.А.	2 022
.	Модельна навчальна програма «Українська література»	- 6	Н. В. Пономар енко Тор оп К.С. Ля шенко В.В.	2 022

Вищезазначені модельні навчальні програми розміщені на веб-сайті <https://imzo.gov.ua>

Навчальні програми предметів містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

Навчальні програми 7-9 класи
Українська мова

Л а с и	Програма
- 1 0	УКРАЇНСЬКА МОВА. Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми з української мови для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями. Укладач Кравець Н.П., 2019

Українська література

- 1 0	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми з української літератури для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями. Укладач Кравець Н.П., 2019
-------------	---

Історія України.

- 9	ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних закладів для розумово відсталих дітей (7-10 класи). Укладач Косенко Ю.М., 2015
--------	--

Основи правознавства

0	ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА. Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми для 5-9(10) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Основи правознавства 10 клас. Укладач Косенко Ю.М., 2016
---	---

Музичне мистецтво

- 8	МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО. Міністерство освіти і науки України Інститут спеціальної педагогіки НАПН України НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО 5-8 класи Укладач: Левченко Л.Й., 2016
--------	---

Образотворче мистецтво

	ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО. - Міністерство освіти і науки України 8 Інститут спеціальної педагогіки НАПН України НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДІТЕЙ ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО 5-8 класи Укладач: Дмитрієва І.В., 2015
--	--

Математика.

- 1 0	МАТЕМАТИКА. Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Математика 8-10 класи, укладачі Королько Н.І., Троїцька В.В., 2016. Математика 6-7 класи, укладач Королько Н.І., 2015
-------------	--

Природознавство

- 9	ПРИРОДОЗНАВСТВО. Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (6-7 класи), укладачі Блеч Г.О., Трикоз С.В., 2015 Навчальні програми для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку 8-9 клас, укладачі Блеч Г.О., Трикоз С.В., 2016
--------	---

Географія

- 9	ГЕОГРАФІЯ. Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих, укладачі Одинченко Л.К., Скиба Т.Ю., 2015 Міністерство освіти і науки України.
--------	---

Фізика і хімія у побуті

-	ФІЗИКА І ХІМІЯ У ПОБУТІ. Міністерство освіти і науки України.
---	---

1 0	Навчальні програми для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (6-7 класи), укладачі Татьянчикова І.В., Співак Л.А., 2015 Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей 8-10 класи, укладачі Татьянчикова І.В., Співак Л.А., 2016
--------	--

Трудове навчання

1 0	ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ. - Міністерство освіти і науки України Інститут спеціальної педагогіки НАПН України НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДІТЕЙ, 2015 ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ (6-7 класи) Укладач: Чеботарьова О.В., Автори: Квітникарство: Чеботарьова О.В., Швейна справа: Остапенко Л.І.; Взуттєва справа: Синиця О.О., Коваленко М.М.,; Основи кухарської справи: Молодід А.Б. Міністерство освіти і науки України Інститут спеціальної педагогіки НАПН України НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ (ВЗУТТЄВА СПРАВА) 8-9 КЛАСИ Автори: Синиця О.О., Коваленко М.М., 2016 Міністерство освіти і науки України Інститут спеціальної педагогіки НАПН України НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СТОЛЯРНА СПРАВА 8-10 класи Укладачі: Павлюченко О.М., Гаврись С.В., 2016 Міністерство освіти і науки України Інститут спеціальної педагогіки НАПН України
--------	---

	НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ШВЕЙНА СПРАВА 8-10 клас Автори: Остапенко Л.І., Алексєєва С.І., Карнаухова Л.О., 2016
--	---

Інформатика

	ІНФОРМАТИКА - Міністерство освіти і науки України 1 Інститут спеціальної педагогіки НАПН України 0 НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ІНФОРМАТИКА 8 – 10 класи Укладач: Кликова С. О., 2016
--	--

Основи здоров'я

	ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я. Міністерство освіти і науки України - Інститут спеціальної педагогіки НАПН України 9 НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДІТЕЙ ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 6-7 класи Укладачі: Гладченко І.В., 2015 Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Міністерство освіти і науки України Інститут спеціальної педагогіки НАПН України НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 8-10 класи Укладач: Гладченко І. В., 2016
--	---

Фізична культура

	Міністерство освіти і науки України - Інститут спеціальної педагогіки НАПН України 1 НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ 0 ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ
--	--

	СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА 8-10 класи Укладач: Бобренко І.В., 2016 НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДІТЕЙ ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА 6-7 класи Укладач: Бобренко І.В.
--	--

Програми з корекційно-розвиткової роботи

Програма з корекційно-розвиткової роботи – документ, що визначає напрями корекційно-розвиткової роботи, їх відповідне змістове наповнення, яке спрямоване на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме:

розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими освітніми потребами;

розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності та творчості;

створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткові заняття

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізкультура, ритміка.

Мета: психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень дітей з інтелектуальними порушеннями.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

- формування особистісних якостей дитини, розвиток і корекція всіх психічних процесів, сприяння психологічної адаптації та соціальної реабілітації дітей;
- розвиток та подолання порушень усного та писемного мовлення;
- корекція та розвиток рухових порушень та недоліків фізичного розвитку, формування вмінь диференціювати рухи відповідно до ступеня мускульних навантажень, темпу рухів, підпорядкування рухів музиці.

Корекційно-розвиткові заняття проводять педагоги: вчитель-дефектолог, вчитель-логопед, вчитель фізичної культури, вчитель музичного мистецтва.

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи:

№ з/п	Назва програми	Рівень навчання	Автор	Рік
1.	Соціально – побутове орієнтування. 5-10 класи.	Для всього рівня	Остапенко Л.І., Тарновська Л.І.	2016
2.	Розвиток мовлення. 5-10 класи	Для всього рівня	Хайдарова О.С., Блеч Г.О.	2018
3.	Лікувальна фізкультура. 5-10 класи	Для всього рівня	Бобренко І.В.	2016
4.	Ритміка. 5-10 класи.	Для всього рівня	Редько Л.О. Безкоровайна Л.А.	2016

Електронний варіант корекційно – розвиткових програм знаходиться на сайті інституту модернізації зміт освіти

<https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/korektsiyni-programi/korektsiyno-rozvitkovi-zanyattya-dlya-rozumovo-vidstalih-ditey/>

7. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту», освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Освітній процес організовується за такими циклами:

- перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- -другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);
- перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);
- другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-10 роки навчання).

Заклад здійснює освітній процес за очною (денною), дистанційною формою навчання (за потреби) у режимі 5-денного навчального тижня і цілодобовим перебуванням в пансіоні (крім канікулярних днів). Освітній процес розпочинається о 8.30, закінчується не пізніше 16.30, субота та неділя - вихідні дні.

Форми організації освітнього процесу: урок – подорож, урок – екскурсія, урок – казка, урок – гра, урок – інсценізація, урок – спостереження.

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення якісної освітньої діяльності. Режимом роботи закладу визначається чергування предметів, розклад навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Залежно від безпекової ситуації форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року, може організовуватися в дистанційному форматі.

Основною формою організації освітнього процесу є класно-урочна система. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок; нетрадиційний урок. Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, практичні заняття, спектаклі, квести, інтерактивні уроки (уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, урок – подорож, урок – екскурсія, урок – казка, урок – гра, урок – інсценізація, урок – спостереження, тощо. Під час освітнього процесу реалізуються дослідницькі, інформаційні, мистецькі, діяльнісні методи, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи тощо. Із розвитку компетентностей проводяться лабораторні, практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, розрахована на більш самостійну діяльність учнів.

Екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати знання. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні під керівництвом педагога виготовляють вироби та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей, вимірювання результатів, моніторинг успішності може здійснюватися у формі співбесіди, тестів, контрольного навчально-практичного заняття, захисту проєкту.

За необхідності освітній процес може відбуватися з використанням технологій дистанційного навчання. Уроки відбуваються, відповідно до затвердженого режиму роботи закладу та розкладу занять, при довготривалих повітряних тривогах чи відключенні електроенергії в асинхронному режимі. Для усіх предметів та класів створені Google Classroom.

За потреби заклад може організовувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та /або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Форми організації освітнього процесу можуть розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, в рамках педагогічної свободи, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

8. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання - це процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання здійснюється з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності. Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання/ взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності. Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» результати навчання - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента чи не оцінювання окремих предметів, курсів.

У закладі освіти розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії, процедури та правила оцінювання. Розроблена система ґрунтується на національних критеріях та вимогах оцінювання, враховує національну шкалу оцінювання та ілюструє культуру оцінювання, сформовану закладом освіти. Оцінювання результатів навчання учнів у закладі здійснюється відповідно статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту», наказу МОН від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти», наказу МОН України від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти», наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 р. №1222 із змінами, додаток 2 «Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 №496, Методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів, затверджених наказом МОН від 07.12.2018 №1362 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 09.01.2020 № 21, №1096 від 02.09.2020), Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 №762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року №621), наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 №563, «Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні».

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Оцінювання учнів 1–4 класів

Оцінювання в 1-4 класах здійснюється відповідно до Державного стандарту початкової освіти та чинних Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої

освіти, затверджених наказом МОНУ. Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Важливим компонентом освітнього процесу в НУШ є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентісного, діяльнісного, суб'єкт- суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків або інших законних представників.

Однією з ключових рис в оцінюванні є підхід до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета/курсу використовуватиметься вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання. Так, запроваджується поняття вербальної оцінки (оцінювальне судження) та рівневої оцінки (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату). Вербальну і рівневу оцінку можна виражати як усно, так і письмово. Рівень результату навчання рекомендовано визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами – «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В). Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах рекомендовано виражати вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – або вербальною, або рівневою оцінкою за вибором закладу. Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу.

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання і покликана допомогти формувати оцінювальні судження та визначати рівень результату навчання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;
- підсумкового оцінювання, мета якого-співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Для ефективності формувального оцінювання буде дотримано алгоритм діяльності вчителя під час його організації:

1. формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;
2. визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;
3. формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;
4. створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
5. коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання рекомендовано зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Оцінювання учнів 5-6 класів

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. За вибором закладу оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством. Поточне, тематичне, семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 9. За рішенням педагогічної ради (за потреби) заклад освіти може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

Свідомство досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Зазначена графа заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом. Спостереження проводяться упродовж року за планом, визначеним закладом. Аналізуються наскрізні вміння учня/учениці, зокрема, вияв інтересу до навчання, розуміння прочитаного, вміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, логічно обґрунтовувати власну позицію, діяти творчо, вияв ініціативи у процесі навчання, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими з метою заохочення подальшого розвитку відповідних умінь. Заповнення графи здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки навпроти сформованого умінь. Педагогічні колективи можуть виробляти власні способи

спостереження за розвитком наскрізних умінь і застосовувати у тому числі вербальні характеристики замість позначки. Заповнення цієї граfi здійснюється по завершенню кожного навчального року або в разі зміни здобувачем освіти навчального закладу. Заповнення граfi «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року.

У класних журналах і в Свідощві перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результати навчання зазначаються за допомогою виставлення відповідних балів.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого або бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Основною ланкою в системі контролю є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу. Також звертаю увагу на важливість урахування мотиваційно-стимулюючої функції поточного оцінювання.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються. Поточне та підсумкове оцінювання здійснюють із застосуванням основних форм та способів: усної (індивідуальне, групове та фронтальне опитування); письмової, зокрема графічної (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо); цифрової (тестування в електронному форматі); практичної (виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

Семестрове оцінювання здійснюється за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідощві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання.

Семестровий контроль може бути комплексним, проводитись у формі тестування тощо.

Фіксація записів тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів. Залежно від специфіки навчального предмета та кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення (одногодинні курси) контроль групи результатів може проводитись упродовж навчального року. Вчитель може змістити акценти на результати опанування більш важливих тем, попередивши про це учнів на початку семестру.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться.

Критерії оцінювання за предметами або освітніми галузями розробляються та оприлюднюються вчителями відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням характеристик груп загальних результатів відповідної галузі (Додаток 2 до методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти) критерії з кожного навчального предмета містяться в навчальних програмах дисциплін. Оцінювання зорієнтоване на очікувані групи результатів навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета або курсу.

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо з якихось причин, у класному журналі та свідоцтві досягнень, таблиці навчальних досягнень роблять запис «не атестований(а) (н/а)».

Оцінювання навчальних досягнень учнів 7-9 класів,

Оцінювання учнів 7-9 класів здійснюється за 9-бальною шкалою. Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.). Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку школи базової середньої освіти здійснюється за Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів 5 - 10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку (авт.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч та ін. - К., ІСП НАПН України, 2019).

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання. Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є

індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує: усунення безсистемності в оцінюванні, підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь, індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання, систематизацію й узагальнення навчального матеріалу, концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета. Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, всіх видів навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми та навчальної активності школярів.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. При цьому вчителями враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Учень/учениця має право на підвищення семестрової оцінки.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. При виставленні річної оцінки враховуються: динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом року, важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту, рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті знання протягом навчального року тощо. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 №762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621).

Оцінювання учнів на дистанційній формі чи з використанням технологій дистанційного навчання.

Для учнів 1-2-х класів початкової школи застосовується формувальне та підсумкове оцінювання. Для учнів 3-4-х класів початкової школи та базової-поточне, формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання).

Оцінювання результатів навчальної діяльності може здійснюватись у синхронному або асинхронному режимі.

У синхронному режимі, учні можуть: виконувати тести за вибором вчителя та з урахуванням можливостей учня; виконувати письмові роботи, у

тому числі диктанти; брати участь в усних формах контролю (усний переказ, читання напам'ять вірша тощо).

Результати оцінювання навчальних досягнень фіксуються в паперовому журналі.

Поточне оцінювання вчителі можуть здійснювати в усній і письмовій формах, застосовуючи такі його види: тестування, практичні, контрольні, діагностичні роботи, дослідницькі проекти, усні співбесіди та опитування тощо. Кількість робіт, які підлягають поточному оцінюванню та передбачають фіксацію оцінки у класному журналі, під час дистанційного навчання варто оптимізувати з метою уникнення перевантаження учнів.

Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове та річне) може здійснюватися віддалено, із використанням цифрових технологій для всіх здобувачів освіти, незалежно від форми, за якою вони здобувають освіти. Підсумкова оцінка за семестр виставляється з урахуванням результатів поточного, тематичного оцінювання, оцінювання різних видів діяльності. Річне оцінювання виставляється з урахуванням результатів оцінювання за перший та другий семестри навчального року.

Якщо оцінювання проводиться в синхронному режимі, рекомендовано передбачити додаткову можливість його проходження для учнів, які не мають технічних засобів навчання або постійного підключення до мережі Інтернет, а також для тих, у кого відбувся технічний збій під час проходження оцінювання.

За відсутності засобів Інтернет-зв'язку, зворотній зв'язок з учнями вчитель може підтримувати в телефонному режимі, а виконані завдання отримувати поштою.

Додаток №1
складений відповідно
Таблиці Типової освітньої
програми для 1-2 класів
розробленої під керівництвом
Чеботарьової О.В.
затвердженої наказом МОН
України від 19.09.2022 № 836

**Навчальний план
1-2 клас
КЗ «Дашівська спеціальна школа» Вінницької обласної Ради
на 2023-2024 н.р.**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		1	2	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	8
	Літературне читання	3	3	6
Математична	Математика	4	4	8
Природнича	Я досліджую світ	3	4	7
Соціальна і здоров'язбережувальна				
Громадянська та історична				
Технологічна	Трудове навчання	2	2	4
Інформатична				
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	2
	Музичне мистецтво	1	1	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	6

Усього:		21	22	45
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4	8
	Лікувальна фізкультура	1	1	2
	Ритміка	1	1	2
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	4
Додатковий час на навчальні предмети	Я досліджую світ	2	1	3
	Літературне читання		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	41

Додаток №2
складений відповідно
Таблиці Типової освітньої
програми для 3-4 класів
розробленої під керівництвом
Чеботарьової О.В.
затвердженої наказом МОН
України від 19.09.2022 № 836

Навчальний план
3- 4 клас
КЗ «Дашівська спеціальна школа» Вінницької обласної Ради
на 2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	8
	Літературне читання	3	3	6
Математична	Математика	4	4	8
Природнича	Я досліджую світ	4	4	8
Соціальна і здоров'язбережувальна				
Громадянська та історична				
Технологічна	Трудове навчання	2	2	4
Інформатична				
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	2
	Музичне мистецтво	1	1	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	6

Усього:		22	22	44
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4	8
	Лікувальна фізкультура	1	1	2
	Ритміка	1	1	2
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	4
Додатковий час на навчальні предмети	Я досліджую світ	1	1	2
	Літературне читання	1	1	2
	Математика	1	1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		22	22	44

Додаток №3
складений відповідно
Таблиці Типової освітньої
програми для 5-6 класів
затвердженої наказом МОН
України від 07.12.2021 № 1317

Навчальний план
5- 6 клас
КЗ «Дашівська спеціальна школа» Вінницької обласної Ради
на 2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5	6
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
Математична	Математика	5	4
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут»	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1
Інформатична	Інформатика	2	2
Технологічна	Технології	6	10
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		27	30
Корекційно-розвиткова робота	Соціально-побутове орієнтування	2	2

	Розвиток мовлення	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Ритміка	1	1
Разом		5	5
Додаткові години на навчальні предмети	Технології	1	
	Українська література		1
Загальна кількість годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		25	28

Додаток №4
складений відповідно
Таблиці Типової освітньої
програми для 7-10 класів
затвердженої наказом МОН
України від 12.06.2018 № 627
(зі змінами)

Навчальний план
7- 10 клас
КЗ «Дашівська спеціальна школа» Вінницької обласної Ради
на 2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		7	8	9	10	Разом
Мови і літератури	<i>Українська мова</i>	3	3	2	2	10
	<i>Українська література</i>	2	2	2	2	8
Суспільствознавство	<i>Історія України</i>	2	2	2	-	6
	<i>Основи правознавства</i>	-	-	-	1	1
Математика	<i>Математика</i>	4	4	4	4	16
Природознавство	<i>Природознавство</i>	1	2	2	-	5
	<i>Географія</i>	1	2	2	-	5
	<i>Фізика і хімія в побуті</i>	2	2	2	1	7
Мистецтво	<i>Музичне мистецтво</i>	1	1	-	-	2
	<i>Образотворче мистецтво</i>	1	1	-	-	2
Технології	<i>Трудове навчання</i>	8	8	11	18	45
	<i>Інформатика</i>	1	1	1	1	4
Здоров'я і фізична культура	<i>Основи здоров'я</i>	1	1	1	-	3
	<i>Фізична культура</i>	2	2	2	2	8
Разом		29	31	31	31	122
Корекційно-розвиткові заняття	<i>Соціально-побутове орієнтування</i>	2	2	2	2	8

	<i>Розвиток мовлення</i>	1	1	1	1	4
	<i>Лікувальна фізкультура</i>	1	1	1	1	4
	<i>Ритміка</i>	1	1	1	1	4
Додатковий час на навчальні предмети	<i>Українська література</i>	1	1	1	-	3
	<i>Трудове навчання</i>				1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		30	32	32	32	126